

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
“ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ”, 2008-2010
Επικ. Καθηγήτρια Μαρία Συμεωνάκη

ΑΘΗΝΑ '10



Copyright © Μαρία Συμεωνάκη, 2010.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν το συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.



Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Μεθοδολογία.....	10
Παρουσίαση των αποτελεσμάτων.....	13
Συμπεράσματα.....	20
Βιβλιογραφία.....	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	26



Εισαγωγή

Στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Μεθοδολογία και Εφαρμογές στην Κοινωνική Πολιτική» (ΦΕΚ 262/1.3.2006, Υπουργική Απόφαση υπ’ αριθ. 14218/Β7), από το οποίο έχουν ήδη αποφοιτήσει 42 άτομα, ως κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (18 άτομα το ακ. έτος 2007-2008, 10 άτομα το ακ. έτος 2008-2009 και 14 άτομα το 2009-2010). Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής έχει ως αντικείμενο την ανάδειξη και τη μελέτη της διεπιστημονικότητας των ζητημάτων που άπτονται της κοινωνικής πολιτικής, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη βαθύτερη γνώση των μεθοδολογικών εργαλείων και των εφαρμογών που προκύπτουν για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Όπως αναφέρεται και στον οδηγό σπουδών του Π.Μ.Σ. ο στόχος του είναι διττός:

1. Πρώτος στόχος είναι η παροχή εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων σε ζητήματα μεθοδολογίας κοινωνικών ερευνών, σχεδιασμού και αξιολόγησης προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής με εκτεταμένη χρήση Η/Υ (πληροφορική και των σχετικών πακέτων, SPSS κ.ά.) και
2. Δεύτερος στόχος είναι η εισαγωγή και η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην επιστημονική έρευνα σε γνωστικά πεδία της κοινωνικής πολιτικής (εργασία και απασχόληση, κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία, ανισότητες και κοινωνική συνοχή, κλπ.) με τρόπο ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα να κατανοούν και να ερμηνεύουν την ύπαρξη και την εξέλιξη των προβλημάτων στα πεδία της κοινωνικής πολιτικής, καθώς και



να σχεδιάζουν και να εκπονούν τόσο την έρευνα όσο και να προτείνουν την εφαρμογή των αναγκαίων πολιτικών με την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους.

Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απόκτηση γνώσεων στην Κοινωνική Πολιτική και σε αυτή τη βάση αρθρώνεται και το πρόγραμμα σπουδών. Έτσι τα δύο πρώτα εξάμηνα αφιερώνονται σε υποχρεωτικά μαθήματα ενώ το τρίτο και το τέταρτο εξάμηνο οδηγούν στην απόκτηση γνώσεων και εξειδίκευσης σε επιμέρους ζητήματα της κοινωνικής πολιτικής. Οι σπουδές καλύπτουν δύο ακαδημαϊκά έτη, δηλαδή τέσσερα εξάμηνα. Τα δύο πρώτα εξάμηνα περιλαμβάνουν μόνο υποχρεωτικά μαθήματα, το τρίτο εξάμηνο περιλαμβάνει δύο κύκλους μαθημάτων από τους οποίους επιλέγεται ο ένας ανάλογα με τις προτιμήσεις των φοιτητών και το τέταρτο εξάμηνο είναι αφιερωμένο στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας από κάθε φοιτητή.

Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι πρακτικές ασκήσεις και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή των κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζονται ως εξής:

Στο Α΄ και Β΄ εξάμηνο σπουδών προσφέρεται κοινός κορμός υποχρεωτικών μαθημάτων - με εξαίρεση τα μαθήματα «Θεωρίες αγοράς εργασίας» και «Κοινωνική θεωρία και κοινωνική πολιτική» από τα οποία θα επιλέγεται το ένα ανάλογα με την επιλογή του κύκλου μαθημάτων του Γ΄ εξαμήνου (Πίνακας 1). Στο Γ΄ εξάμηνο σπουδών υπάρχουν δύο κύκλοι μαθημάτων. Οι φοιτητές θα επιλέγουν τον έναν από τους δύο κύκλους και τα τέσσερα από τα πέντε προσφερόμενα μαθήματα του κύκλου. Παρόλα αυτά, στις περιπτώσεις όπου οι φοιτητές επιθυμούν να εκπονήσουν τη διπλωματική τους εργασία σε ένα αντικείμενο που άπτεται και των δύο κύκλων μαθημάτων, μπορούν να επιλέξουν μαθήματα από τον κύκλο της επιλογής τους και ένα μάθημα από τον άλλο κύκλο. Οι κύκλοι μαθημάτων και τα προσφερόμενα μαθήματα φαίνονται στον Πίνακα 2.



ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Προσφερόμενα μαθήματα κατά το 1ο έτος Π.Μ.Σ.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
1ο Έτος Σπουδών – Α΄ εξάμηνο
Τίτλος Μαθήματος
Στατιστικές μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα I
Σχεδιασμός δειγματοληπτικών κοινωνικών ερευνών
Σχεδιασμός προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής
Επιστημολογία και μέθοδοι κοινωνικών επιστημών
1ο Έτος Σπουδών – Β΄ εξάμηνο
Τίτλος Μαθήματος
Στατιστικές μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα II
Ποιοτικές μέθοδοι στην κοινωνική έρευνα
Αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
1ο Έτος Σπουδών – Β΄ εξάμηνο
Τίτλος Μαθήματος
Θεωρίες αγοράς εργασίας
Κοινωνική θεωρία και κοινωνική πολιτική

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Προσφερόμενα μαθήματα κατά το 2ο έτος Π.Μ.Σ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
2ο Έτος Σπουδών – Γ΄ εξάμηνο
Α΄ κύκλος μαθημάτων: Εργασία και πολιτικές απασχόλησης
Τίτλος Μαθήματος
Κοινωνική οικονομία και εφαρμογές στην απασχόληση
Σχεδιασμός και αξιολόγηση πολιτικών απασχόλησης
Νέες τεχνολογίες, οργάνωση της εργασίας και πολιτικές εκπαίδευσης-κατάρτισης
Εργασιακές σχέσεις και νέα εργασιακά πρότυπα
Μεθοδολογία και μέτρηση εισοδηματικών ανισοτήτων και φτώχειας
Β΄ κύκλος μαθημάτων: Κοινωνική προστασία και κοινωνική συνοχή
Τίτλος Μαθήματος
Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ένταξης
Μέθοδοι και εφαρμογές δημογραφικής ανάλυσης
Κύκλος ζωής, απασχόληση και κοινωνική προστασία: μέθοδοι και εφαρμογές
Μεθοδολογικές προσεγγίσεις των ανισοτήτων και της κοινωνικής συνοχής στην ύπαιθρο χώρα
Σχεδιασμός και αξιολόγηση των πολιτικών ισότητας των φύλων



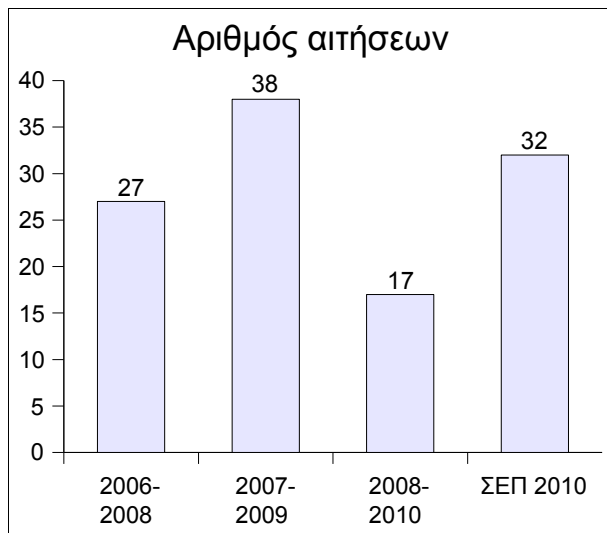
Στο Δ' εξάμηνο γίνεται η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και η υποστήριξή της στο πλαίσιο ειδικού σεμιναρίου. Από τους 14 φοιτητές που αποφοίτησαν από το Π.Μ.Σ. οι 3 ακολούθησαν την κατεύθυνση “Εργασία και πολιτικές απασχόλησης” και οι 11 την κατεύθυνση “Κοινωνική προστασία και κοινωνική συνοχή”.

Μετά την ολοκλήρωση δύο χρόνων λειτουργίας του Π.Μ.Σ. η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του προγράμματος προχώρησε στην αξιολόγησή του, σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ., 22/10/2008). Οι εκθέσεις αξιολόγησης του Π.Μ.Σ. που λειτούργησε κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2008 και 2007-2009 διατίθενται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

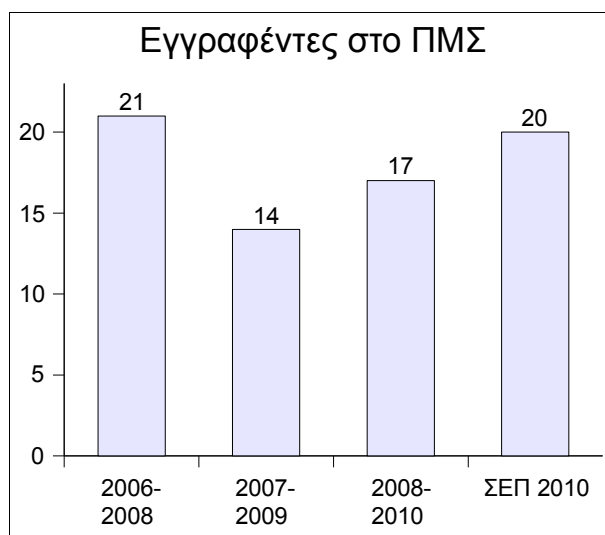
http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/evaluation_report_2006-2008.pdf

<http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/pms-esaxiologhsh.pdf>

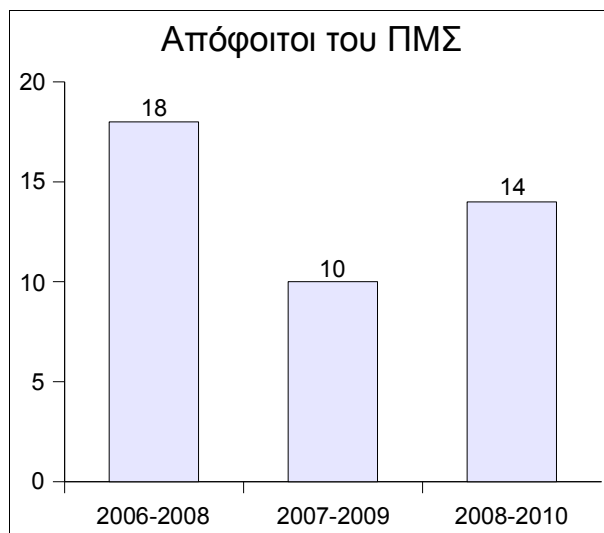
Ιδιαίτερη σημασία και στην παρούσα αξιολόγηση δόθηκε στην εύρεση των παραγόντων που θα μπορούσαν να συντελέσουν στη βελτίωση του Π.Μ.Σ. συνολικά. Επιμέρους σκοπός ήταν η εξακρίβωση του κατά πόσον η οργάνωση και η λειτουργία του Π.Μ.Σ. ανταποκρίνονται στους υιοθετημένους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς του Παντείου Πανεπιστημίου, αλλά και συμβαδίζουν με τα μεθοδολογικά πρότυπα και τις εξελίξεις των επιστημών που θεραπεύει. Κάτω από αυτό το πρίσμα αξιολογήθηκαν οι βασικές συνιστώσες του Π.Μ.Σ. και ανιχνεύτηκαν νέα στοιχεία που μπορούν να συνεισφέρουν θετικά στην πορεία του. Στο παρόν κείμενο επιχειρείται μία ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών/τριών του Π.Μ.Σ. Στα παρακάτω διαγράμματα (Σχήμα 1, Σχήμα 2 και Σχήμα 3) παρουσιάζονται ο αριθμός των αιτήσεων, οι εγγραφέντες και οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. αντίστοιχα. Στο Σχήμα 1 και 2, έχει συμπεριληφθεί η αντίστοιχη πληροφόρηση για το Π.Μ.Σ. που θα λειτουργήσει κατά τις ακαδημαϊκές χρονιές 2010-2012.



ΣΧΗΜΑ 1 Αριθμός αιτήσεων στο Π.Μ.Σ. (2006-2010)



ΣΧΗΜΑ 2 Εγγραφέντες στο Π.Μ.Σ. (2006-2010)



ΣΧΗΜΑ 3 Απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. (2006-2010)

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται ο αριθμός των αιτήσεων, οι προσφερόμενες θέσεις, οι εισακτέοι και οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. για τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2008, 2007-2009 και 2008-2010.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Αριθμός αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Π.Μ.Σ.

Τίτλος Π.Μ.Σ.: «Μεθοδολογία και εφαρμογές στην Κοινωνική Πολιτική»		2006-2008
Αιτήσεις		27
Εγγραφέντες (α+β)		21
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος		12
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων		9
Προσφερόμενες θέσεις		21 ¹
Απόφοιτοι		18

¹ Οι προσφερόμενες θέσεις στο Π.Μ.Σ. ήταν συνολικά 20, αλλά λόγω ισοψηφίας των δύο τελευταίων υποψηφίων, η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφάσισε να δεχτεί και τους δύο.



		2007-2009
Αιτήσεις (α+β)		38
(α)	Πτυχιούχοι του Τμήματος	20
(β)	Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	18
Εγγραφέντες (α+β)		14
(α)	Πτυχιούχοι του Τμήματος	9
(β)	Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	5
Προσφερόμενες θέσεις		20
Απόφοιτοι		10

		2008-2010
Αιτήσεις (α+β)		25
(α)	Πτυχιούχοι του Τμήματος	12
(β)	Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	13
Εγγραφέντες (α+β)		17
(α)	Πτυχιούχοι του Τμήματος	10
(β)	Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	7
Προσφερόμενες θέσεις		20
Απόφοιτοι		14

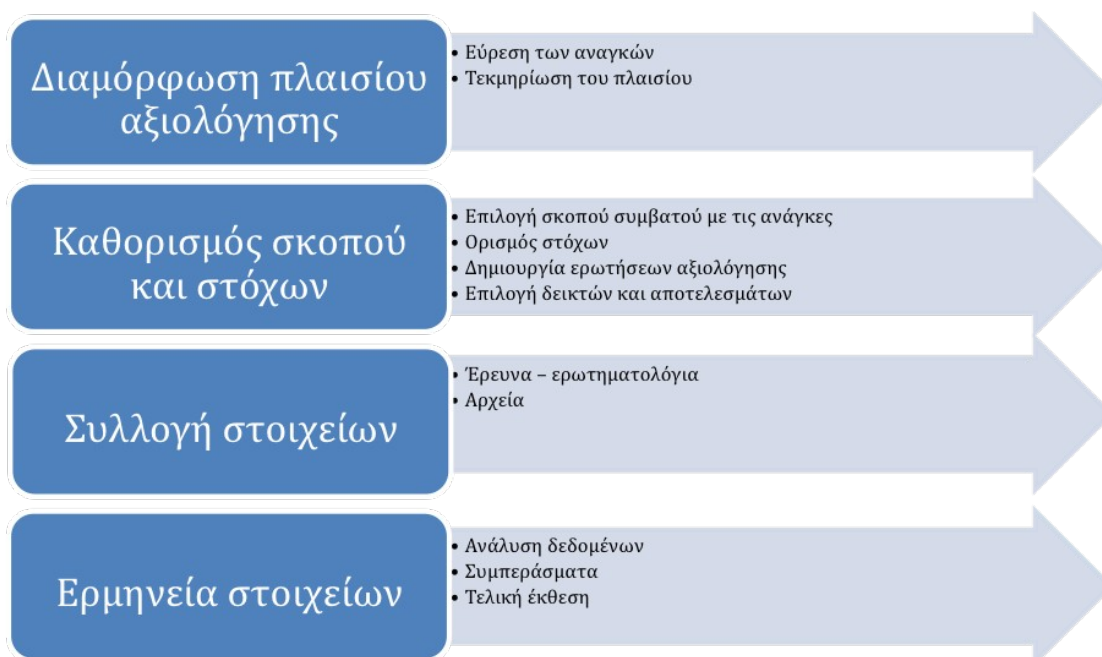
Όπως φαίνεται στον Πίνακα 3, από τους εγγραφέντες στο Π.Μ.Σ. που λειτούργησε τα έτη 2008-2010 αποφοίτησαν συνολικά 14 άτομα. Δύο φοιτητές από τους εγγραφέντες δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές περιγράφονται στον κανονισμό σπουδών του μεταπτυχιακού προγράμματος, ενώ μία φοιτήτρια ζήτησε και πήρε 12μηνη αναστολή.

Μεθοδολογία

Όπως ήδη αναφέρθηκε, σκοπός της προσπάθειας αυτής είναι η επισήμανση σημείων που χρήζουν βελτίωσης και ο προσδιορισμός των βημάτων που μπορούν να οδηγήσουν προς αυτήν την κατεύθυνση. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώθηκε σε τέσσερα στάδια, τα οποία αποτελούνται από επιμέρους φάσεις,



όπως φαίνεται στο Σχήμα 4. Η αξιολόγηση ήταν **αθροιστική** (ή αλλιώς ανακεφαλαιωτική) που σημαίνει ότι διενεργήθηκε μετά το πέρας του προγράμματος και χρησιμεύει στη συνόψιση αυτού που έχουμε πετύχει. Η συλλογή αθροιστικών πληροφοριών βοηθάει στην εύρεση πιθανών αιτιών «αποτυχίας» και στην εξέταση της βελτίωσης της κατάστασης.



ΣΧΗΜΑ 4 Επισκόπηση της διαδικασίας αξιολόγησης

Στην παρούσα αξιολόγηση χρησιμοποιήθηκε ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο, το οποίο κατασκευάστηκε από τη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και εγκρίθηκε από τη Γ.Σ.Ε.Σ. (22/10/2008). Το ερωτηματολόγιο αυτό είχε χρησιμοποιηθεί και στις δύο πρώτες αξιολογήσεις του Π.Μ.Σ. και διανεμήθηκε ηλεκτρονικά στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα (συνολικά 14). Για την κατασκευή του ερωτηματολογίου η Σ.Ε. ακολούθησε τους γενικούς κανόνες περί συγγραφής ερωτηματολογίων (Robson, 2008), αφού μελέτησε ερωτηματολόγια που



έχουν συνταχθεί για αντίστοιχο σκοπό, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Η Επιτροπή έκρινε ως καταλληλότερο το ερωτηματολόγιο που έχει χρησιμοποιηθεί στο King’s College London (KCL), University of London και παρατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

www.kcl.ac.uk/content/1/c4/30/51/evaluation.doc.

Το ερωτηματολόγιο που συμπλήρωσαν ανώνυμα 8 φοιτητές/φοιτήτριες (από τους 14) παρατίθεται στο Παράρτημα (σελ. 23) και ζητά από τους φοιτητές/τριες να αξιολογήσουν τους εξής βασικούς άξονες του Π.Μ.Σ.:

- **Περιεχόμενο και ακαδημαϊκό επίπεδο του προγράμματος**
Στις ερωτήσεις που αντιστοιχούν σ’ αυτόν τον άξονα, ζητήθηκε από τους φοιτητές να αξιολογήσουν συνολικά το πρόγραμμα και το ακαδημαϊκό επίπεδό του.
- **Ακαδημαϊκό επίπεδο των φοιτητών και εμπειρία από το Π.Μ.Σ.**
Ο άξονας αυτός αξιολογεί την άποψη των φοιτητών για το ακαδημαϊκό επίπεδο των συμφοιτητών τους. Στις απαντήσεις των φοιτητών μπορεί να ανιχνευτεί η άποψή τους για τον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ., για τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις εισαγωγής τους.
- **Διδακτικό προσωπικό και διδασκαλία**
Ένα σημαντικό σημείο που εξετάζεται είναι η επαφή των καθηγητών με τους φοιτητές, η διαθεσιμότητά τους, καθώς και το αν ενεργοποιούσαν τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Επιπλέον εξετάζεται κατά πόσο η διδασκαλία ήταν κατανοητή, με σωστό ρυθμό, ενδιαφέρουσα, καλά οργανωμένη και υποστηριζόταν από οπτικο-ακουστικά μέσα.
- **Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας**
Στις ερωτήσεις του επόμενου άξονα εξετάζεται η ποιότητα της επίβλεψης της διπλωματικής εργασίας των φοιτητών. Πιο συγκεκριμένα, ζητείται από τους φοιτητές να διευκρινίσουν αν η επίβλεψη των διπλωματικών τους εργασιών



ήταν διαρκής, επαρκής και ικανοποιητική.

- **Προτάσεις βελτίωσης του Π.Μ.Σ.**

Ο τελευταίος άξονας αποτελούμενος από τις τέσσερις τελευταίες ερωτήσεις, προσπαθεί να αποτυπώσει τα αρνητικά και θετικά στοιχεία του προγράμματος, ζητώντας από τους φοιτητές να κατονομάσουν το στοιχείο που δεν θα επιθυμούσαν να αλλάξει στο Π.Μ.Σ. και εκείνο που θα ήθελαν περισσότερο να αλλάξει. Επιπλέον εξετάζεται η απόψη των φοιτητών σχετικά με το ποια πεδία θα έπρεπε να προστεθούν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ή να αναπτυχθούν περισσότερο, και ποια να αφαιρεθούν ή να αναπτυχθούν λιγότερο.

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, όπως αυτά προκύπτουν από την προσεκτική ανάγνωση των απαντήσεων του συνόλου των φοιτητών που ανταποκρίθηκαν θετικά στο κάλεσμα της Σ.Ε. και κατέθεσαν τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια τους στη Γραμματεία του Τμήματος.

- **Περιεχόμενο και ακαδημαϊκό επίπεδο του προγράμματος**

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών οι φοιτητές αξιολογούν το Π.Μ.Σ. ως “πολύ καλό” ή “καλό”. Πιο συγκεκριμένα 5/8 φοιτητές αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. ήταν “πολύ καλό” και 3/8 ότι ήταν “καλό”. Σημειώνεται ότι, οι επιλογές «μέτριο», «κακό» και «πολύ κακό» δεν επιλέχθηκαν από τους φοιτητές.

Οι φοιτητές εν γένει αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. εξειδικεύει σωστά τους φοιτητές σε μεθοδολογικά θέματα των πεδίων της κοινωνικής πολιτικής, αναπτύσσει σύγχρονες τεχνικές και μεθόδους (όπως είναι το SPSS), έχει καλά οργανωμένα και ενδιαφέροντα μαθήματα και επιπλέον υπάρχει άψογη συνεργασία μεταξύ



διδασκόντων και φοιτητών. Το Π.Μ.Σ. δίνει τα απαραίτητα εφόδια για τη σύνδεση με την αγορά εργασίας και παρέχει ένα ευρύ φάσμα γνώσεων. Επίσης αναφέρεται ότι επιδέχεται περαιτέρω βελτίωση αν υπήρχαν περισσότερες εφαρμογές σε πραγματικά προβλήματα και λιγότερα θεωρητικά μαθήματα και καλύτερη γραμματειακή υποστήριξη. Κάποιος φοιτητής/τρια ισχυρίζεται ότι μπορούν να υπάρξουν και κάποιες αλλαγές στις μεθόδους διδασκαλίας χωρίς να προτείνει συγκεκριμένες αλλαγές.

Επίσης, σχετικά με το ακαδημαϊκό επίπεδο του Π.Μ.Σ., 6/8 πιστεύουν ότι ήταν ανάλογο των προσδοκιών τους, ενώ δύο άτομα τονίζουν ότι δεν ήταν για διαφορετικούς λόγους. Ο πρώτος/η υπονοεί ότι ήταν καλύτερο, ενώ ο δεύτερος/η ότι περίμενε ένα πιο ευρύ φάσμα γνώσεων, αλλά γενικά κάποια μαθήματα ήταν πάνω από το προσδοκώμενο. Γενικά αναφέρεται ότι το μεταπτυχιακό πρόγραμμα έχει υψηλό επίπεδο και ότι “το Τμήμα πρέπει να είναι υπερήφανο για το μεταπτυχιακό του”.

Το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. κρίθηκε από όλους τους ερωτώμενους κατάλληλο και ικανοποιητικό καλύπτοντας πολλά διαφορετικά πεδία της Κοινωνικής Πολιτικής. Τα μαθήματα ήταν απόλυτα συνυφασμένα με τις ειδικότητες του Π.Μ.Σ. και αναπτύσσουν σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές. Ένα φοιτητής/τρια αναφέρει ότι θα μπορούσε να δοθεί έμφαση στη Μεθοδολογία έρευνας γιατί αυτό βοηθά τις εργασίες του γ' εξαμήνου και τη διπλωματική εργασία και κάποιος άλλος/η ότι θα έπρεπε ενδεχομένως να υπάρχει περισσότερη πρακτική σε κάποια μαθήματα.

- **Ακαδημαϊκό επίπεδο των φοιτητών και εμπειρία από το Π.Μ.Σ.**

Το ακαδημαϊκό επίπεδο των συμφοιτητών τους κρίθηκε ως “καλό” (3/8), ως “μέτριο” (4/8) και ως “κακό” (1/8). Αναφέρεται ότι το επίπεδο των φοιτητών θα έπρεπε να είναι υψηλότερο, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις



του προγράμματος (2/8) και ότι κάποιοι φοιτητές από τμήματα των ΤΕΙ ή άλλων ΑΕΙ δεν είναι εξοικιωμένοι με το αντικείμενο και αυτό δημιουργεί κάποια προβλήματα (1/8). Επιπλέον αναφέρεται ότι υπήρχε κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους έντονος ατομικισμός, αθέμιτος ανταγωνισμός και έλλειψη αλληλεγγύης (1/8).

Η εμπειρία συμμετοχής στο Π.Μ.Σ. αξιολογείται ως “πολύ ικανοποιητική” (6/8) και ως “αρκετά ικανοποιητική” (2/8). Ειδικότερα οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι το Π.Μ.Σ. συνέτελεσε στη διεύρυνση των επιστημονικών τους οριζόντων και γνώσεων, συνέβαλε ουσιαστικά στην εκμάθηση νέων τεχνικών και μεθοδολογιών και στη συγγραφή εργασιών. Επίσης αναφέρεται ότι το 1^ο και 2^ο εξάμηνο είναι πολύ καλά οργανωμένα, ενώ το 3^ο όχι και τόσο (1/8) και ότι το Π.Μ.Σ ήταν δύσκολο αλλά ενδιαφέρον (1/8).

- **Διδακτικό προσωπικό και διδασκαλία**

Όλοι οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι οι καθηγητές είχαν καλή επαφή με τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος, και ότι ήταν διαθέσιμοι στους φοιτητές εκτός μαθημάτων. Οι 7/8 λένε ότι οι καθηγητές ενεργοποιούσαν τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος, ενώ ένας/μία υποστηρίζει ότι αυτό δεν συνέβαινε.

Ειδικότερα αναφέρεται ότι οι φοιτητές/τριες είχαν άψογη συνεργασία με τους καθηγητές και την απόλυτη στήριξή τους και ότι είχαν άριστες σχέσεις εντός και εκτός αιθουσών. Απόλυτη επιτυχία των καθηγητών είναι η σύνδεση των μαθημάτων με τις απαιτήσεις ενός σύγχρονου κοινωνικού επιστήμονα. Τονίζουν ιδιαίτερα, όπως φαίνεται και από τις απαντήσεις στις ερωτήσεις που συνθέτουν τον τελευταίο άξονα, ότι η άριστη σχέση των καθηγητών με τους φοιτητές και το ενδιαφέρον τους είναι από τα θετικότερα στοιχεία του Π.Μ.Σ. και ένα από αυτά που δεν θα ήθελαν να αλλάξει. Η συμμετοχική και διαδραστική διδασκαλία ήταν απόλυτη επιτυχία των καθηγητών ακόμη και σε μαθήματα που δύσκολα εφαρμόζεται (εφαρμοσμένα



Μαθηματικά και Στατιστική). Ένας φοιτητής αναφέρει επίσης ότι το ενδιαφέρον των καθηγητών είναι γενικά χαρακτηριστικό του Τμήματος. Επιπλέον, η χρήση οπτικοακουστικών μεθόδων και οι επισκέψεις περισσότερων επιστημόνων και εμπείρων του χώρου θα βελτίωνε το Π.Μ.Σ.

Όλοι οι φοιτητές/τριες υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία ήταν **κατανοητή** ότι γινόταν με **σωστό ρυθμό** και ότι ήταν **ενδιαφέρουσα** (8/8). Ισχυρίζονται επίσης ότι ήταν **καλά οργανωμένη** (7/8) και ότι **υποστηριζόταν από οπτικό-ακουστικά μέσα** (6/8) (όσο επιτέπει η υλικοτεχνική υποδομή του Παντείου (1/8)). Γενικά, λοιπόν, η διδασκαλία ήταν οργανωμένη, ενδιαφέρουσα και γινόταν με γρήγορο ρυθμό. Ουσιαστική ήταν επίσης και η επίσκεψη ειδικών. Δυστυχώς σε κάποιες περιπτώσεις οι φοιτητές δεν ακολουθούσαν (ελλιπής προετοιμασία, κ.ά.) (1/8).

- **Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας**

Στον Πίνακα 4 αναγράφονται οι τίτλοι των διπλωματικών εργασιών που εκπονήθηκαν και οι αντίστοιχες τριμελής επιτροπές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Τίτλοι διπλωματικών εργασιών και τριμελής επιτροπές

Τίτλος διπλωματικής εργασίας	Τριμελής επιτροπή και Επιβλέπων (Ε)
Κατασκευή μιας κλίμακας Likert, έλεγχος αξιοπιστίας και εγκυρότητας	Α. Μιχαλοπούλου (Ε) Μ. Συμεωνάκη Στ. Γιακουμάτος
Ασαφείς κλίμακες Likert	Μ. Συμεωνάκη (Ε) Α. Μιχαλοπούλου Α. Καλαματιανού
Γήρανση στη σύγχρονη κοινωνία της υπαίθρου, συνθήκες ζωής και τάσεις περιθωριοποίησης των ηλικιωμένων: μελέτη περίπτωσης μιας αγροτικής-κτηνοτροφικής κοινότητας στις πεδινές περιοχές της Νάξου	Α. Μωυσίδης (Ε) Ο. Στασινοπούλου Χ. Μπάγκαβος
Η πρόσβαση και τα προβλήματα των Ποντίων μεταναστών σε επαγγέλματα	Ι. Ψημμένος (Ε) Δ. Παπαδοπούλου



πιστοποιημένης ειδημοσύνης. Θεωρητικός προβληματισμός και εμπειρική διάσταση	Μ. Καραμεσίνη
Οι κοινωνικοοικονομικές και πολιτισμικές διαστάσεις της περιαστικοποίησης του αγροτικού χώρου. Το παράδειγμα των Σπάτων και Αρτέμιδος Μεσογείων Αττικής	Α. Μωυσίδης (Ε) Ι. Ψυχάρης Κ. Λελεδάκης
Η κοινωνική ασφάλιση μετά το Ν.3655-2008: η περίπτωση μελέτης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (ΕΤΑΑ)	Σ. Ρομπόλης (Ε) Ι. Κουζής Σ. Σακελλαρόπουλος
Προφορική ιστορία και μνήμη. Η περίπτωση των Μικρασιατών προσφύγων της Νέας Ιωνίας	Γ. Πετράκη (Ε) Κ. Λελεδάκης Μ. Κορασίδου
Η επίδραση της αρχικής συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στα επαγγέλματα	Ε. Πρόκου (Ε) Γ. Πετράκη Μ. Καραμεσίνη
Νέα κοινωνικά κινήματα: κινήματα πόλης	Γ. Πετράκη (Ε) Κ. Λελεδάκης Σ. Σακελλαρόπουλος
Η μερική απασχόληση στο χώρο των σούπερ μάρκετ: το παράδειγμα γνωστής αλυσίδας	Ι. Κουζής (Ε) Ι. Ψημμένος Σ. Σακελλαρόπουλος
Γονιμότητα, εκπαίδευση και απασχόληση των γυναικών στην Ελλάδα	Χ. Μπάγκαβος (Ε) Α. Μιχαλοπούλου Μ. Συμεωνάκη
Η εξέλιξη του ορισμού της ανεργίας και οι επιπτώσεις της στις μετρήσεις σύμφωνα με τα δεδομένα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού	Α. Μιχαλοπούλου (Ε) Σ. Ρομπόλης Μ. Συμεωνάκη
Το εργασιακό καθεστώς και το κίνημα των «stagers»: η μελέτη περίπτωσης στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων.	Ι. Κουζής (Ε) Γ. Πετράκη Σ. Σακελλαρόπουλος
Μεταναστευτική εργασία και οικονομική κρίση: η διάσταση του φύλου	Μ. Καραμεσίνη (Ε) Ι. Ψημμένος Δ. Παπαδοπούλου



Το σύνολο των φοιτητών αναφέρει ότι η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας ήταν **διαρκής** (8/8), ότι ήταν **επαρκής** (8/8) και ότι ήταν **ικανοποιητική** (8/8). Γενικά υποστηρίζουν ότι είχαν άψογη συνεργασία με τους καθηγητές τους, διαρκή επικοινωνία, βοηθητική και συντονισμένη. Σημαντικό εργαλείο στην προσπάθεια της εκπόνησης έπαιξε και ο οδηγός για τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Ένας φοιτητής/τρια επισημαίνει ότι πρέπει να είναι ξεκάθαρο στους φοιτητές ότι αν κάποιος θέλει να εξεταστεί το Σεπτέμβρη, ο κύριος όγκος της δουλειάς πρέπει να έχει τελειώσει μέχρι τον Ιούλιο².

- **Προτάσεις βελτίωσης του Π.Μ.Σ.**

Στην ενότητα αυτή ζητήθηκε από τους φοιτητές να υποδείξουν αυτό που δεν θα ήθελαν να αλλάξει στο Π.Μ.Σ. Το σημεία που ανέδειξαν οι απαντήσεις των φοιτητών είναι τα εξής:

- η προθυμία των καθηγητών για συνεργασία με τους φοιτητές και η καλή επαφή τους με τους φοιτητές (3/8),
- η εκπόνηση εργασιών στο Γ' Εξάμηνο (1/8), η οποία βοήθησε πολύ τους φοιτητές στην εκπόνηση της διπλωματικής τους εργασίας και γενικότερα τους ενεργοποίησε,
- τα μαθήματα της Στατιστικής (1/8),
- τα μαθήματα που αφορούν την κοινωνική έρευνα (1/8),
- ο τρόπος οργάνωσης, σχεδίασης και υλοποίησης της διπλωματικής εργασίας (1/8), και
- το ακαδημαϊκό επίπεδό του (1/8).

Όσον αφορά τα πράγματα που θα επιθυμούσαν περισσότερο να αλλάξουν στο

² Σημειώνουμε εδώ ότι υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα στις οδηγίες συγγραφής για τη διπλωματική εργασία, όπου προβλέπονται ακριβείς χρόνοι για την όλη διαδικασία (<http://www.koinpolpanteion.gr/pdf/GUIDELINES-DIPLOMATIKWN.pdf>).



Π.Μ.Σ.:

- να αλλάξει ο τρόπος εξέτασης στο Α' και Β' εξάμηνο (2/8). Ίσως θα ήταν αποδοτικότερο να υπάρχουν στα μαθήματα αυτά και εργασίες,
- το γεγονός ότι όταν κάποιος αποτυγχάνει στις εξετάσεις των μαθημάτων (έστω και ένα), πρέπει να επαναλάβει το έτος, ακόμη και τις εισαγωγικές εξετάσεις (1/8),
- καλύτερης ποιότητας υλικοτεχνική υποδομή (1/8),
- η συνδιδασκαλία Κοινωνικής θεωρίας και Κοινωνικής Πολιτικής (1/8),
- το μάθημα της Επιστημολογίας (να βγει εκτός προγράμματος ή να αλλάξει ο τρόπος εξέτασής του)³ (1/8).
- το 3ο και 4ο εξάμηνο δεν επαρκεί χρονικά για τέσσερις καλές εργασίες και τη διπλωματική (1/8),
- να υπάρχει αντικειμενικότητα στους καθηγητές (1/8)⁴

Ως προς τα πεδία που θα επιθυμούσαν οι φοιτητές να προστεθούν ή να αναπτυχθούν περισσότερο, αναφέρονται:

- ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής (3/8),
- το πρακτικό μέρος στα μαθήματα του σχεδιασμού και της αξιολόγησης των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής (1/8),
- η αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής (1/8),
- μεγαλύτερη ανάπτυξη σε CBA, SWOT και Risk analysis (1/8),
- εργασιακές σχέσεις (1/8)
- να δοθεί περισσότερη έμφαση στα μαθήματα σχετικά με το SPSS, θα μπορούσαν π.χ. να γίνονται 2 φορές την εβδομάδα γιατί κάποια παιδιά δεν

³Αναφέρουμε εδώ ότι λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες αξιολογήσεις του Π.Μ.Σ. ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος της Επιστημολογίας έχει ήδη αλλάξει.

⁴Ο φοιτητής/τρια αναφέρεται σε περίπτωση καθηγητή/τριας που δεν ήταν αντικειμενικός απέναντι στους φοιτητές, επειδή ίσως γνώριζε προσωπικά ή από το Τμήμα κάποιον φοιτητή/τρια του Π.Μ.Σ.



είναι εξιοικωμένα (1/8),

- η έρευνα ποσοτική και ποιοτική (1/8),
- η υλοποίηση της ερευνητικής διαδικασίας (1/8),
- σαφής ορισμός των κοινωνικών θεωριών (1/8),
- συγκριτική προσέγγιση ελληνικού χώρου και ευρωπαϊκών δεδομένων (1/8),
- να υπάρχει πρακτική άσκηση σε φορέα (1/8), και
- να υπάρχει περισσότερη Στατιστική και μεθοδολογία (1/8).

Ως προς τον προσδιορισμό των πεδίων που θα επιθυμούσαν να αφαιρεθούν ή να αναπτυχθούν λιγότερο στο Π.Μ.Σ.:

- τρεις φοιτητές/τριες λένε ότι είναι ικανοποιητικό ως έχει (3/8),
- το μάθημα της Επιστημολογίας (3/8) να εστιαστεί σε λιγότερα ζητήματα,
- το μάθημα της Κοινωνικής Θεωρίας ή να αλλάξει ή να γίνεται από έναν καθηγητή (1/8) ή να αναπτυχθεί με σαφέστερο τρόπο (αν όχι λιγότερο) (1/8), και
- αν υπάρχουν συνδιδασκαλίες σε κάποιο μάθημα η εξέταση να συνοδεύεται και από εργασία (1/8).

Συμπεράσματα

Όπως προκύπτει από την προηγούμενη ανάλυση μπορούμε να ισχυριστούμε ότι επιτεύχθηκαν εν γένει οι αρχικοί στόχοι που επεδίωκε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα και δόθηκε η ζητούμενη έμφαση στη βαθύτερη γνώση των μεθοδολογικών εργαλείων και των εφαρμογών που προκύπτουν για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Βασιζόμενοι στις απαντήσεις των φοιτητών θα μπορούσαμε να πούμε ότι μια περαιτέρω ανάπτυξη τεχνικών και μεθοδολογιών με έμφαση σε συγκεκριμένες εφαρμογές στα πεδία της Κοινωνικής Πολιτικής θα αξιοποιούσε επιπλέον το



προαναφερθέν θετικό σημείο. Φαίνεται ότι αυτό που ενδιαφέρει περισσότερο τους φοιτητές είναι οι εφαρμογές σε πραγματικά προβλήματα και η πρακτική εφαρμογή των διδασκόμενων τεχνικών. Το ακαδημαϊκό περιεχόμενο, η δομή και οργάνωση του Π.Μ.Σ. κινούνται σε αρκετά υψηλά επίπεδα και μπορούν να ενισχυθούν περισσότερο, ώστε να αξιοποιηθεί περαιτέρω η ήδη θετική του αποτίμηση.

Με βάση τις απαντήσεις των φοιτητών το εξεταστικό σύστημα χρήζει βελτίωσης. Θα μπορούσαν να υπάρχουν περισσότερες εργασίες στο Α΄ Έτος, των οποίων οι βαθμολογίες θα συνεκτιμούνταν στην τελική βαθμολογία των μαθημάτων, ώστε να εξασκηθούν οι φοιτητές στη συγγραφή εργασιών ακόμη περισσότερο. Ως προς τη διαδικασία επιλογής των φοιτητών φαίνεται ότι αυτό που προτείνεται είναι αυστηρότερα κριτήρια επιλογής ώστε οι φοιτητές που επιλέγονται να μπορούν να ανταπεξέλθουν πιο άνετα στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ. Το ακαδημαϊκό επίπεδο του Π.Μ.Σ., το διδακτικό προσωπικό του και οι σχέσεις που αναπτύσσουν με τους φοιτητές είναι ένα από τα πολύ θετικά στοιχεία του Π.Μ.Σ.

Ως προς το περιεχόμενο μία υπόδειξη των φοιτητών είναι η μείωση των καθαρά θεωρητικών μαθημάτων και η αντίστοιχη ενίσχυση των πιο εφαρμοσμένων, δεδομένου ότι αυτά ταιριάζουν περισσότερο με τη φύση του Π.Μ.Σ. γεγονός που έχουμε ήδη παρατηρήσει και από τις προηγούμενες αξιολογήσεις.

Αν επιχειρήσουμε μια ανάλυση των σημείων αυτών βασιζόμενοι στις βασικές ιδέες της SWOT analysis θα εντοπίζαμε στις απαντήσεις των φοιτητών ενδεχόμενα:

- Δυνατά σημεία (**Strengths**): τα οποία πρέπει να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε.
- Αδύνατα σημεία (**Weaknesses**): τα οποία πρέπει να διορθώσουμε, ή να αποφύγουμε.
- Ευκαιρίες (**Opportunities**): τις οποίες πρέπει να διευρύνουμε, ή να εκμεταλλευτούμε, και



- Απειλές (Threats): τις οποίες πρέπει να υπολογίσουμε και να λάβουμε υπόψη μας.

Τα δυνατά και αδύναμα σημεία σχετίζονται με το εσωτερικό περιβάλλον του Π.Μ.Σ. και οι απειλές και οι ευκαιρίες με το εξωτερικό περιβάλλον, όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 5.

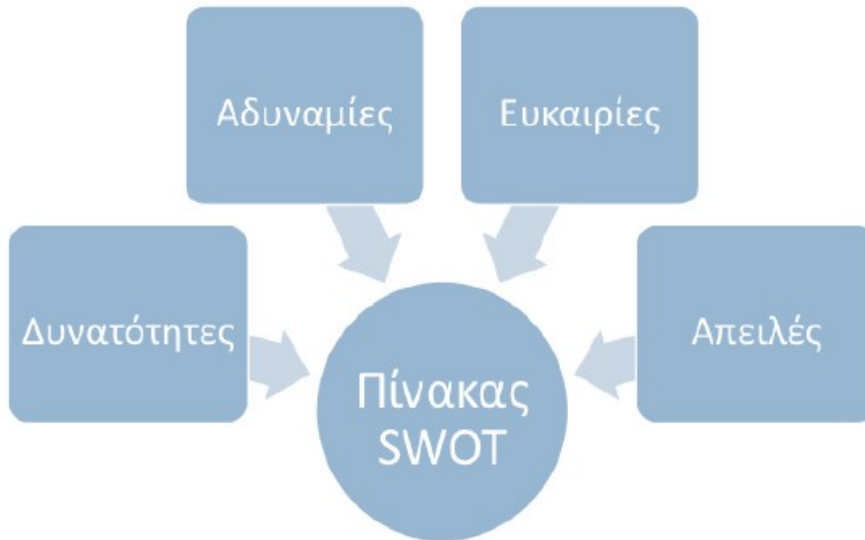
ΠΙΝΑΚΑΣ 5 Ανάλυση σημείων για το Π.Μ.Σ. “ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ”

Εσωτερικό Περιβάλλον	<u>Δυνατά σημεία</u> <i>Πλεονεκτήματα που είναι υπό έλεγχο</i>	<u>Αδύνατα σημεία</u> <i>Μειονεκτήματα που είναι υπό έλεγχο</i>
Εξωτερικό Περιβάλλον	<u>Ευκαιρίες</u> <i>Ενδεχόμενες δυνατότητες που παρέχει το περιβάλλον και προέρχονται από το δεν είναι υπό έλεγχο</i>	<u>Απειλές</u> <i>Ενδεχόμενοι κίνδυνοι που περιβάλλον και δεν είναι υπό έλεγχο</i>

Το σύνολο των σημείων εισέρχεται στον πίνακα SWOT, όπως φαίνεται στο Σχήμα 5. Με τη βοήθεια της τεχνικής αυτής αποτυπώνεται η όψη της υφιστάμενης κατάστασης και αναλύονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία του Π.Μ.Σ. ως προς το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του προγράμματος. Ο Πίνακας 6 μπορεί να



βοηθήσει στον προσδιορισμό των σημείων που χρήζουν βελτίωσης (αδυναμίες) και στην επικέντρωση των θετικών σημείων (δυνατότητες).



ΣΧΗΜΑ 5 ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ SWOT



ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ΠΙΝΑΚΑΣ SWOT για το Π.Μ.Σ. “ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ”

Δυνατά σημεία	Αδύνατα σημεία	Ευκαιρίες	Απειλές
Πολύ αξιόλογο διδακτικό προσωπικό	Τρόπος εξέτασης των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου	Το μόνο Π.Μ.Σ. που προσφέρει κάτι τέτοιο στην Ελλάδα	Υλικοτεχνική υποδομή
Πολύ καλές σχέσεις καθηγητών-φοιτητών	Συνδιδασκαλίες μαθημάτων		Περιορισμένοι πόροι
Υψηλό ακαδημαϊκό περιεχόμενο	Θεωρητικά μαθήματα		Περιορισμένη πρόσβαση σε τεχνολογικούς εξοπλισμούς
Ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων και τεχνολογιών	Απουσία πρακτικής εφαρμογής των διδασκόμενων τεχνικών		
Πολύ καλή επίβλεψη διπλωματικών εργασιών	Επανάληψη του έτους (και των εισαγωγικών εξετάσεων) μετά από αποτυχία στις εξετάσεις των μαθημάτων		
Καλή δομή του προγράμματος			
Οργανωμένα μαθήματα και παραδόσεις			



Βιβλιογραφία

- Κ. Κασιμάτη, *Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση*, Αθήνα (Gutenberg) 2002.
- J. Bell, *Μεθοδολογικός Σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Έρευνας*, μτφρ. Α. Ρήγα, Αθήνα (Gutenberg) 2001.
- J. Herman – L. Morris and C. Fitz-Gibbon, *Evaluator’s Handbook*, California (Sage) 1987.
- M. O. Patton, *How to use Qualitative Methods in Evaluation*, (Sage) 1987.
- M. Patton, *Utilization-Focused Evaluation*, (Sage) 1997.
- C. Robson, *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*, μτφρ. Β. Νταλάκου, Κ. Βασιλικού. επιμ. Κ. Μιχαλοπούλου, Αθήνα (Gutenberg) 2007.
- P. Rossi – H. Freeman, *Evaluation: A Systematic Approach*, Beverly Hills (Sage) 1993.
- B. Stecher – W. Davis, *How to focus an Evaluation*, (Sage) 1987.



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ



Ερωτηματολόγιο

1. Πώς αξιολογείτε συνολικά το Π.Μ.Σ.;

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό Πολύ κακό

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Ήταν το ακαδημαϊκό επίπεδο του Π.Μ.Σ. αυτό που περιμένατε;

Ναι Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....



3. Ήταν το περιεχόμενο το κατάλληλο;

Ναι Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Πώς αξιολογείτε το ακαδημαϊκό επίπεδο των συμφοιτητών:

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό Πολύ κακό

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....



5. Η εμπειρία σας από το Π.Μ.Σ. ήταν:

Πολύ ικανοποιητική Αρκετά (ικανοποιητική) Λίγο (ικανοποιητική) Καθόλου

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

– Διδασκαλία και έλεγχος ποιότητας

6. Πιστεύετε ότι οι καθηγητές:

Έχουν καλή επαφή με τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος: Ναι Όχι

Είναι διαθέσιμοι στους φοιτητές εκτός μαθημάτων: Ναι Όχι

Ενεργοποιούν τους φοιτητές στη διάρκεια του μαθήματος: Ναι Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



7. Κατά τη γνώμη σας η διδασκαλία ήταν εν γένει

Κατανοητή	Ναι	Όχι
Με σωστό ρυθμό	Ναι	Όχι
Ενδιαφέρουσα	Ναι	Όχι
Καλά οργανωμένη	Ναι	Όχι
Υποστηριζόταν από οπτικό-ακουστικά μέσα	Ναι	Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας ήταν:

Διαρκής	Ναι	Όχι
Επαρκής	Ναι	Όχι
Ικανοποιητική	Ναι	Όχι

Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά:

.....

.....

.....

.....

.....

.....



ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Συνέλευσης, σας παρακαλεί να βοηθήσετε στη βελτίωση και την καλύτερη οργάνωση του Προγράμματος απαντώντας στο ερωτηματολόγιο που επισυνάπτεται. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια κατατίθενται ανωνύμως σε κλειστό φάκελο με την ένδειξη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. στη Γραμματεία του Τμήματος το αργότερο μέχρι τη Παρασκευή 8 Οκτωβρίου.

Γνωρίζοντας ότι θα ανταποκριθείτε θετικά στο αίτημα αυτό, σας ευχαριστούμε θερμά εκ των προτέρων για τη συμβολή σας στην προσπάθειά μας,

Η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Καθηγητής Σ. Ρομπόλης

Αναπλ. Καθηγήτρια Α. Μιχαλοπούλου

Επικ. Καθηγήτρια Μ. Κορασίδου

Επικ. Καθηγητής Χ. Μπάγκαβος

Επικ. Καθηγήτρια Μ. Συμεωνάκη

